

**NA KESANINA NINA LETA A
PAULO VANIA
A TIMOTI
Na Vuresi Makaliana Na
Omea Ara Marea Tana Papi
Iani**

A Timoti, aia e kesa na borau Kristiano ni Asia ni lao. Na tinana e kesa na daki Tsiu, ma na tamana na mane Grik. Maia e lia gana dulikolu ma gana sasanga a Paulo.

Tana kesanina nina leta a Paulo vania a Timoti, aia e gini goko tana rongogira ara tu tolu na omea pukuga. Tana tuturigana e parovataviginia a Timoti rongona na sasani peropero e tuturiga na labadato i laona na saikolu na tinoni tutuni. Mi tana sasani vaga ia, ara lalosaia niqira papada igira na Tsiu kolua niqira papada igira na tinoni tau na Tsiu. Ma na sasani vaga ia e pukuga moa tana niqira papada segeni igira ara tutunina laka na barangengo e seko popono nogo, me laka ti vaga kesa ke ngaoa ke tsaulia na mauri saliu, ma nina aqo ke dona visana vatana na omea vaga na sosolo, ma na mololeana na ganiana visana vatana na mutsa, me ke laka na tauga.

Me totu goto i laona na leta iani visana na sasani tana rongona na reitutugudouana na aqona na lotu. Mi tana susuina, ma Paulo e tsaritutugua vania a Timoti nagua ke naua ti ke gini lia nina maneaqo dou a Iesu Kristo na

Taovia, ma na aqo gua e kilia ke naua i laoqira na tinoni tutuni.

Na Omea Ara Totu Tana Papi Iani

Nina goko idaida a Paulo 1:1-2

Na parovata vanigira ara ida tana lotu 1:3–3:16

Na tosasaga vania a Timoti rongona nina aqo 4:1–6:21

¹⁻² Inau a Paulo, au marea na leta iani vanigo a Timoti, igoe na dalequ manana i laona na tutuni. Eo, inau nogo kesa nina apostolo a Iesu Kristo tana ka niqira rarai kaira God nida Vagamauri ma Iesu Kristo, aia igita a amesi okanogoa.

Au nongia God na Tamada, ma Iesu Kristo nida Taovia, kara ka vangalaka vanigo, ma kara ka galuvego, ma kara ka tusuvanigo na rago.

A Paulo e Parovatavia a Timoti Tana Rongogira na Sasani Peropero

³ A Timoti, au ngaoa laka igoe ko totu moa i Epesus, vaga au raiginigo nogo kalina inau au tuu na vano i Masedonia. I Epesus ara totu visana ara sasaniginigira na tinoni na sasani peropero, ma nimu aqo igoe ko tongo vanigira.

⁴ Ko tsarivanigira kara mololea na tutugunu lee ma na adidatoana lee na asaqira na mu-muaqira. Rongona na omea vaga gira ara gini laba moa na vaipetsakoegi lee i laoqira, me tau sangagira na donaginiana nina papada God aia igita a donaginia moa tana tutuni.

⁵ Ma na pukuna na omea au raiginigo igoe laka ko tovoa na galisiana i tobaqira na tinoni: aia nogoria na galuve e talumai tana tobamale, ma na sasaga dou, ma na tutuni manana.

⁶ Visana tinoni ara mololenogoa na sasaga dou vaga gira, mara gini tova i laona niqira vaipetsakoegi bubulega lee.

⁷ Igira ara ngaoa moa laka kara sasanigira na tinoni tavosi nina Ketsa God, mara tau moa padagadovia na lakana na goko ara tsaria, se na rongona manana na omea ara gini livusuguradi matena.

⁸ Igita a dona nogo laka na omea dou sosongo na Ketsa, ti vaga igita a gini aqo dou vaga nogo God e kilia ka gini aqo.

⁹ Eo, e dou ti ka padatugua laka igira na ketsa ma na vali, ara tau kalegira na tinoni e dou nogo niqira sasaga. E kalegira moa igira ara petsakoe mara kutsia na Ketsa, igira ara reisavia God mara mauri moa tana sasi, mara dona moa na asu ma na goko seko; migira ara labugira na tamaqira ma na tinaqira, migira ara lamutasi tinoni;

¹⁰ igira ara mauri sasi mala boo ma na pai, migira na mane se na daki ara vainaugi segeni, igira ara komi tinoni, igira ara pero mara vatsa koba, se ara naua sa vatana gua moa na sasaga e tau muria na sasani manana,

¹¹ vaga e totu tana Turupatu Dou aia God na Taovia Loki Tsapakae e molo vataraginia vaniau inau kau gini turupatuna bamai tana vera sui.

A Paulo e Soadoua God Rongona Nina Galuve Vania

¹² Au soadoua a Iesu Kristo nida Taovia, aia nogo e tusuvaniau na susuliga agana inau kau naudougina niqiu aqo. Au soadoua rongona aia e noruau me mologiniau kau aqo vania,

¹³ atsa moa ti inau au vaitsari gana i sau, mau rotasi sosongoligira mau peagira igira ara tsarimurina. Ma God e galuveau moa, rongona tana tagu kalina au nauvaganana ia minau au tau vati tamanina moa na tutuni, mau gini tau vati donaginia na omea au naua.

¹⁴ Ma nida Taovia e vangalaka sosongo baa vaniau, me sauvaniau na tutuni ma na galuve, igira nogo na sasaga igita a tamanina tana nida mauripata koluana a Iesu Kristo.

¹⁵ Miani e kesa na goko mana nida aqo igita ka tabedoua ma ka tutunina kakai: maia nogoria laka a Iesu Kristo e mai i barangengo ke gini maurisigira na tinoni seko. Eo, minau nogo kesa au seko sosongo baa i laoqira.

¹⁶ Ma God e galuve sosongoliau nomoa, rongona aia e ngaoa ke gini labamaka nina berengiti loki a Iesu Kristo vaniau inau na tinoni sasi liuliu baa. Mi kalina igira na tinoni kara reia na omea vaga aia God e nauvaniau inau, me sauba kara tutunina a Iesu Kristo, ma kara gini tamanina na mauri saliu i muri.

¹⁷ !God, aia na Taovia Tsapakae e totu saliu me vo mate, me utu nomoa vanigita ka reilakana, aia segeni moa e God, me ulagana sosongo igita ka tsonikaea ma ka soalokia na dani ma na dani! Amen.

Na Aqo Ke Naua a Timoti

¹⁸ Dalequ a Timoti, igirani nogo na omea inau au ketsaligo igoe ko naua. Ko padatugutugugira na tsaqina goko ara katemainogoa tana rongomu igoe kalina ara moloa na limaqira i lovamu i votangana. Ko adigira na tsaqina goko girani

ngiti gamu sagore, mo ko gini vailabu vaga kesa na malagai dou.

¹⁹ Ko tangolikakaia nimu tutuni tana rongona a Iesu Kristo, mo ko reia nimu sasaga ke goto dou pipi kalina. Ara visana tinoni ara tau muria na sasaga vaga ara dona nogo tana tobaqira laka e goto, mara tami moa na nauana na omea ara dona e seko, mara gini luvusilea niqira tutuni.

²⁰ Mi laoqira na tinoni vaga gira, kaira nogo a Himenaeus ma Aleksader. Kaira nogo inau au molokaira i limana Satan, tsau kalina kara ka mololea na soasekoliana a Iesu Kristo vaga ara ka naua kaira.

2

Na Vavanona na Nonginongi Tana Lotusai

¹ Na kesanina omea inau au ngasuginigamu kamu naua tana nimui lotusai, aia nogo laka kamu nonginongi kakai vanigira na tinoni sui. Kamu nongia God ke galuvegira, ma kamu soadougotoa rongona na vangalaka sui aia e tusunogoa vanigira.

² Kamu nonginongi vanigira na taovia tsapakae, migira sui goto na taovia tangirongo, rongona God ke sangagira ma kara naudoua niqira aqo ti igita sui ka gini mauri dodo moa tana rago, mi tana kukuni tania God, mi tana sasaga dou vaga e ulagada ka naua.

³ Na nonginongi vaga ia e dou manana, ma God nida Vagamauri e reingaoa,

⁴ rongona aia e ngaoa ke vagamaurisigira na tinoni sui, ma kara donaginia na manana ti kara tsauliginia na mauri saliu.

⁵ Rongona e kesa moa na God, me kesa moa goto aia e tuu i levuga me adisaigira God migira na tinoni sui: aia nogo na mane a Iesu Kristo.

⁶ Aia nogo e sau segenina tana mate rongona ke suivisuginigira na tinoni sui. Mi tana nogoria e gini labamaka laka God e ngaoa igira na tinoni sui kara tsaulia na mauri saliu.

⁷ Maia goto nogo na rongona ti aia e mologiniau inau kau gini lia na apostolo, ma kau sasanigira na tinoni sui pipi tana vera, ma kau gini katevulagia vanigira na gokona na manana ma kara gini tutunina. !Inau au tau saikesa goko pero, au goko mana!

⁸ Au ngaoa laka pipi tana nauna, igira na mane ara sau segeniqira nogo vania God kara abedatoa na limaqira tana nonginongi, ma kara tau naukolua na kore se na vaiganigi.

⁹ Au ngaogotoa laka igira na daki kara sasaga tana rongona na polo ara sagelia kara tau raqaginia na matana tinoni. Kara sagelia moa na polo e tau mamarega sagata. Kara laka na tsipana na ivuqira ke lelevoga na rereina, se na sageliana na inilau dangadanga, se na polo e loki sosongo na matana.

¹⁰ Na sasaga dou moa ke ngiti gaqira inilau, vaga e ulagaqira na daki Kristiano.

¹¹ Tana lotusai, igira na daki niqira aqo kara totu mui rago, ma kara rorongu ma kara molo-muri.

¹² Au tau saikesa tamivanigira na daki kara taraigira na tinoni tavosi, se kara taovia vanigira na mane. Niqira aqo kara totu mui moa.

¹³ Rongona God e ida na aqosiana a Adam, mi muri moa ti ko Eva.

¹⁴ Me tau nomoa laka a Adam aia Satan e ida na valoana; aia nogo na daki Satan e valoa, ti aia e kutsia nina vali God.

¹⁵ Igira na daki sauba kara gini tangomana na mauri saliu tana rongona nogo na vasu baka, ti vaga kara tutunina kakai, ma kara dona na vaigaluvegi, me ke masidi dou niqira sasaga ma kara tau kaekae.

3

Na Sasaga Vaga e Ulagaqira Igira Ara Tagaovigira na Tinoni Tutuni

¹ Iani e kesa na goko mana: ti vaga kesa na mane ke kilia laka aia nogo ke tagaovia na saikolu na tinoni tutuni, maia e kilia na tangoliana kesa na aqo dou sosongo manana.

² Aia e tagao tana lotu, nina aqo ke goto saikesa pipi nina sasaga; me ke taugaa ke kesa moa na daki; ke sasaga, me ke tagaovi segenina dou, me ke parovata dou pipi tana nina aqo sui; ke dona na soalakaqira na tinoni labana kara baa i valena; me ke madodo na gini sasani tinoni na gokona God.

³ Ke tau dona na inu bule, me ke tau na mane korekorega. Ke tsalapo dou, me ke totu dodo moa tana rago kolugira na tinoni sui. Ke tau padaloki sosongolia na qolo.

⁴ Nina aqo ke tagaovidoua nina tamadale segeni, me ke sasanigira na dalena kara rongomangana dou ma kara kukuni tania.

⁵ ?Rongona ti vaga laka aia na mane ke voo na tagaovidouana nina tamadale segeni, me sauba ke koegua ti ke reitutugudoua nina saikolu na tinoni tutuni God?

⁶ Na mane ia ke tau vasini sage vaolu moa tana lotu; rongona ti vaga ko vilia kesa e tau vati ganoga moa nina tutuni, me tau utu ke gini kaekae lee nina aqo, ma God ke tuu me ke kedea vaga aia e kedea na tidao seko i sau.

⁷ Me kilia kara padalokigotoa igira na tinoni ara tau vati sage tana lotu. Rongona ke gini tau tangi seko na soana, me ke tau ba tubulagi tana nina taviti na tidao seko.

Na Sasaga Vaga e Ulagaqira Igira Gaqira Sasanga na Tagao tana Lotu

⁸ Igira na sasanga tana aqo na lotu, igira goto kara tinoni dou, me ke goto niqira sasaga. Kara laka na inu tsaitsai, se na susugu matena na qolo.

⁹ Niqira aqo kara tutunina kakai tana tobaqira popono na sasani manana tana rongona na tutuni Kristiano.

¹⁰ E dou ti kara ida kara tovogira talu visana tana aqo na lotu, me ti vaga kara reia laka ara nauadoua niqira aqo me dou, mi muri moa ti kara tangolia na aqo na sasanga tana lotu.

¹¹ Igira goto na tauqira, niqira aqo kara daki dou, ma kara tau dona na govula goko. Kara tau bubulega, me ke goto popono niqira sasaga.

¹² Aia na sasanga tana aqo na lotu, ke taugaa ke kesa moa na daki, me ke dona na tagaovidoua qira na dalena ma nina tamadale.

¹³ Igira ara naudoua niqira aqo, sauba igira na tinoni tavosi kara padalokigira, ma kara

gini tangomana na goko suguradi matena niqira tutuni tana rongona a Iesu Kristo.

Na Manana Pukuga I Laona Nida Tutuni

¹⁴ Kalina inau au marevanigo na leta iani igoe a Timoti, mau amesia laka e utu ke oka ma kau ba reigo.

¹⁵ Me ti vaga kau okaoka moa, me sauba ko reia nogo tana leta iani laka e koegua e kilia igita ka naua nida aqo vanigira nina tinoni God, igira nogoria na saikolu na tinoni tutuni na God mamauri. Ma na saikolu ia e vaga na tuguruna ma na susuana na manana.

¹⁶ !E loki saviliu na manana pukuga i laona nida tutuni igita, me tau tangomana ke kesa ke tiatagaraa! Aia na manana vaga God e poia tanigira na tinoni i sau, mi kalina eni moa ti aia e saulabatia. Miani nogoria na manana pukuga ia:

Na Dalena God e adia kesa na konina, me lia tinoni,
 Ma na Tarunga Tabu e sauvulagia laka aia e goto saikesa nina sasaga,
 migira goto na angelo ara sanga na reiana.
 Mara gini goko tana rongona aia pipi tana vera sui,
 mara tutunina tana barangengo popono, mi muri, maia God e adidatotugua tana verana i gotu.

4

Igira na Tarai Peropero

¹ Na Tarunga Tabu e tsari makalinogoa laka tana susuina na dani sauba visana na tinoni

kara tuu ma kara mololea niqira tutuni; ma kara rongomangaqira na tidao peropero ma kara muria niqira sasani.

² Aia na vatana na sasani vaga ia ara rasavagini bamaia igira na tinoni tobaruka, igira ara kakaisia na tobaqira rongona kara gini tau goto padagadoviginia na omea dou.

³ Na tinoni vaga gira ara gini sasani laka e valina na tauga, me valina goto na ganiana visana na vatana na mutsa. Ma God aia nogo e aqosigira na mutsa sui gana kara gania i murina na soadouana igira ara tutunina mara donaginia na sasani manana tana roingoina a Iesu Kristo.

⁴ Pipi sui lakalaka na omea God e aqosigira ara dou sui. Me tagara goto sa omea ke seko ke tugua na sove taniana. Ka adigira sui moa kolua na nonginongi na soadouana God;

⁵ rongona na gokona nogo God ma niqira nonginongi na tinoni ti igira na mutsa sui ara gini lia na omea dou i matana God.

Nina Maneaqo Dou a Iesu Kristo

⁶ Ti vaga igoe a Timoti ko tsaritutugudoua vanigira na tasida tana tutuni na rongoqira na omea vaga gira, migoe sauba ko lia nina maneaqo dou a Iesu Kristo. Mi tana ke gini labamaka laka igoe o gini mauri nogo na gokona na tutuni ma na sasani manana vaga igoe o lavu nogo na muriana.

⁷ Ko totuligi saikesa tanigira na tutugunu lee, igira e tau ulagana na gini turupatuna, rongona

ara tau saikesa sangagira na tinoni tana don-
aginiana God. Migoe ko tovoa babaa moa na
mauri vaga e dou i matana God.

⁸ Na tovoana ke gini malutsi na konina na
tinoni, e tamani rago na rongona dou i laona.
Eo, ma na tovoana ka dou i matana God, aia e
tamanina na rongona dou sosongo baa, rongona
sauba igita ka adia na peluna tana mauri ni
kalina ia, mi tana mauri ni muri goto.

⁹ Igirani nogoria na goko mana, me dou ti igita
ka tabe saikesalia ma ka tutunina kakai.

¹⁰ Aia nogoria na rongona ti igita a gini
ngongoragi ma gini aqo kakai, rongona igita a
norua moa na God mamauri, aia nogo niqira
Vagamauri na tinoni sui me putsikae baa igira
ara tutunina.

¹¹ Igirani nogo na omea nimu aqo igoe ko
sasaniginigira na tinoni ma kara donadougina.

¹² Ko laka tamivania ke kesa ke peago lee
rongona igoe o mane vaolu moa. Migoe, ko ida
dou pipi kalina vanigira na tinoni tutuni i laona
nimu goko sui, ma nimu sasaga dou i mataqira,
nimu galuve, nimu tutuni, ma nimu mauri male
laka.

¹³ Me poi tsau kalina kau laba i konimu, migoe
ko gini aqo babaa moa na tsokoana ma na vuresi
makaliana na rongona na Mamare Tabu vanigira
na tinoni.

¹⁴ Ko laka na moloana moa me ke totu lee na
vangalaka nina Tarunga Tabu God e saunogoa
vanigo, aia igoe o adia kalina ara goko na
propete, migira na tagao tana lotu ara molo
lima qira i lovamu, migoe o gini lia na ida ma
na tagao tana lotu.

¹⁵ Ko naudougira na omea girani tana tobamu popono, ma kara reiginia na tinoni sui laka igoe o tovoa pipi kalina ke gini dou saikesa pipi nimu sasaga.

¹⁶ Ko reitutugu segenimu dou tana omea sui o naua, mi tana omea sui goto o gini sasani tinoni. Ko tau kuti na nauana babaa na omea girani, rongona ti vaga ko nauvaganana ia, me sauba ko maurisi segenimu igoe, mo ko maurisiginigira goto igira ara rongomigo.

5

Na Aqo Ke Naua a Timoti I Laoqira na Tinoni Tutuni

¹ Ti vaga kesa tinoni loki ke nau sasilia sa omea, migoe a Timoti ko laka na goko kakai vaniana sagata. Ko goko ragorago dou vania moa, vaga nogo ti na tamamu manana. Ko dou vanigira goto igira na mane vaolu, vaga nogo ti na tasimu manana.

² Me vanigira na daki loki, vaga nogo ti na tinamu manana. Migira na baka daki ko kukuni dou tanigira vaga nogo ti na vavinemu manana.

Na Goko Kalegira na Daki Tinamate

³ Ko galuvegira na daki tinamate, igira e tagara kesa ke totu kolugira.

⁴ Me ti vaga kesa na daki tinamate e tamanina na dalena se na kukuana, ko tsaridoua vanigira laka niqira aqo nogo igira kara ida talu na vaiaragogi tana galuve i laona niqira tamadale segeni. Rongona tana nauvaganana nogo ia, ti sauba igira kara gini dona na sauvisu galuve vanigira na tamaqira ma na tinaqira, ma na

kaveqira ma na tutuaqira, rongona na omea vaga ia e dou i matana God.

⁵ Na daki tinamate aia e tau goto tamanina kesa ke reitutugua, aia e noru saikesalia moa God. Ma na dani ma na bongi aia e tau kuti na nongiana God ke sangaa.

⁶ Me ti vaga kesa na daki tinamate aia e totu matengana moa na magemage seko, maia e vaga moa ti e mate nogo, atsa moa ti aia e mamauri moa.

⁷ Igoe, ko parovatavigira dou igira na daki tinamate vaga iani, rongona ke gini utu vania kesa ke gunuru gaqira.

⁸ Me ti vaga ke kesa ke tau reitutugugira dou gana kamaga, putsu baa igira i laona nina tamadale segeni nogo ia, maia e sauvulagi segenina laka e tau nogo tutunina, me gini sasi loki baa liusigira igira ara tau vati tutunina.

⁹ Kalina ia, inau kau tsaritutugua vanigo laka aseu igira na daki tinamate e dou na sangaaqira, migira moa ko maretsunaa na soaqira. Aia moa na daki tinamate e tsaulia na ono sangavulu na ngalitupana aia e tugua ko maretsuna na soana. Mo ko reigotoa laka ti aia e tauga kesa moa kalina,

¹⁰ me ti ara gini padalokia rongona nina aqo dou e naua, me aragodougira na dalena, me soalakagira i valena igira ara labavoo, me naua na aqo galuve vanigira nina tinoni God, me laka aia e dona goto na sangaaqira igira ara totu tana rota, me madodo goto na nauana pipi na vatana na aqo galuve.

¹¹ Mo ko laka goto na mare tsunana tana

mamareqira na tinamate na asaƣira na daki vaolu tinamate. Igira e tau utu ngatsu kara vekea laka kara tau tauga tugua, ma kara ngaoa moa na aƣo vaniana a Iesu Kristo. Eo, mi muri ma kara ƣisi tugua tana aƣo vaniana a Iesu Kristo, ma kara pandangaoa laka kara tauga tugua.

¹² Mi tana ti igira na tinoni sauba kara tuu ma kara tsirigira, rongona ara tau manalia niƣira veke ara nauvania God.

¹³ Visana ara lavu na totu lee ma na liu bamai tana vale ma na vale. Ma na omea seko baa, ara lavu goto na govula goko, ma na tavongani pede pekeana niƣira omea na tinoni tavosi, ma na gini goko na omea e tau niƣira aƣo kara gokona.

¹⁴ Aia na rongona ti au pada laka e dou baa ti igira na daki vaolu tinamate kara taugatumua, ma kara tamani baka, ma kara aragodoua na valeqira, ma kara gini tau tamani rongona igira gada gala na keli vaniada sa omea seko.

¹⁵ Eo, ara visana kiki nogo na daki tinamate ara mololenogoa na muriana a Iesu Kristo, mara tsarimurina Satan.

¹⁶ Me ti vaga kesa na daki Kristiano e tamanina visana kamana ara tinamate, ma nina aƣo ke aragogira dou, me ke tau ngoliginia moa na saikolu na tinoni tutuni na aragoaqira igira, rongona na saikolu ke gini boeginigira moa igira na daki tinamate ara totu segeni, me tagara kesa ke aragogira.

Na Goko Kalegira na Tagao Tana Lotu

¹⁷ Igira na tagao tana lotu ara naudoua niƣira aƣo, e ulagana ti kara voligira loki baa, me putsu

baa igira ara aqo kakai tana tusu turupatu ma na sasaniana na gokona God.

¹⁸ Eo, e ulagana kara voligira dou rongona ara marenogoa tana Mamare Tabu na goko vaga iani, “Kamu laka na sorikapusiana na mangana na buluka kalina amu gini aqo tana gotsa uiti. Kamu molo vanigira ma kara gania visana.” Me kesa goto na tsaqina tana ara marea, “Na tinoni aqo e ulagana kara sauvania na matena nina aqo.”

¹⁹ Ko laka na mavi na rongomiana na goko na keli vaniana kesa na tagao tana lotu, ti vaga kara tau vati laba talu ruka se tolu na tinoni ara tu sanga na reiana na omea aia e naua.

²⁰ Me ti visana vidaqira ara tsutsukibo, mo ko totosasaga malemale vanigira, rongona igira sui tavosi kara gini matagu ma kara tau nauvanana goto ia.

²¹ I matana God ma Iesu Kristo, mi mataqira goto na angelo tabu, au raiginigo kakai a Timoti, ko muridoua niqo goko girani. Mo ko laka na sanga kesa tabana moa, se na galuve tsikaitaba i laona nimu aqo.

²² Ko laka na gini mavi na tsaku na molo limamu i lovana kesa tinoni ma na tabuana ke gini lia na tagao tana lotu. Mo ko laka saikesa na sanga i laona niqira sasi na tinoni tavosi. Migoe ko reitutugu segenimu ke male dou pipi nimu sasaga.

²³ Au dona laka igoe o vatsangisavi mo lobogu pipi kalina. Me vaga ia, me dou ti ko tau inu ko lee moa. Ko inu uaeni goto visana kalina ke gini dou na tobamu.

²⁴ Niqira sasi visana tinoni ara laba malemale nogo mara idavigira tana pede. Migira visana niqira sasi ara totu popoi, mi muri moa ti kara laba i malena.

²⁵ Me vaga goto ara labamaka igira na omea dou ara naua na tinoni, me atsa moa ti ara tau labamaka sagata, me utu nomoa kara totu popoi saviliu.

6

Na Goko Kalegira na Tseka

¹ Igira na tseka ara lia nogo na tinoni tutuni niqira aqo kara kukuni dou tanigira niqira taovia, rongona ke gini tau tamani rongona ke kesa ke soasekolia na asana God me ke tsiria nida sasani.

² Igira ara tseka vanigira na taovia Kristiano, kara laka na peaqira niqira taovia, ma na tsariana laka e dou moa ti kara tau rongomangaqira rongona igira sui ara tamatasi moa tana tutuni. Tagara. Niqira aqo kara rongomangaqira dou baa, rongona ara galuvegira gaqira taovia, igira ara kesa kolugira tana tutuni.

Na Sasani Manana Ma na Sasani Peropero

Igirani nogo na omea nimu aqo igoe a Timoti, ko gini sasani mo ko gini turupatuna vanigira na tinoni.

³ Masei ti ke gini sasani kesa segeni na vatana na sasani, me ke tau muria na lakana nina goko nida Taovia a Iesu Kristo ma na sasani manana tana nida lotu,

⁴ na tinoni vaga ia, na kaekae moa e sugutia tobana, me tau lelee dona sa omea. E kuma na

tobana, me ngao sosongolia moa na vaitutu ma na vaipetsakoegi tana rongoqira pipi na tsaqina goko. Mi tana nauvaganana ia, i tana nogo e gini laba na vaimasugugi, na vaiganigi, na vaipeagi ma na vaigunurugi seko.

⁵ Na vaimangasuguradigi sailagi vaga ia, ara naua igira na tinoni e riu nogo niqira papada mara tau sasaga, mara tau nogo muria na manana. Mara pada moa laka na lotu aia nogo na omea gana kara tsodoginia ke danga niqira qolo.

⁶ Eo, e pelu loki manana na lotu, maia e pelu moa vania na tinoni aia e dona ke gini dou moa tobana ti nagua moa e tamanina nogo.

⁷ Kalina igita a botsa, migita a tau adimai kolugita sa omea. Mi kalina igita ka mate, e utu goto ka adia sa omea kolugita.

⁸ Vaga ia, ma ti ka tamanina nogo gada mutsa ma na poloda, me tugugita nogo.

⁹ Migira ara kili sosongolia laka kara tamanina na omea danga, ara puka tana tabotabo, mara sogo i laona na tavitina niqira ngaobubulega dangadanga ara dona na raqatsunaliaqira ma na sekoliaqira.

¹⁰ Rongona na kili tamani qolo dangadanga, aia nogo na pukuna pipi na vatana na omea seko. Ara visana e silovi sosongoligira na tamani omea danga, mara gini mololea niqira tutuni, mara tsuki segenia te e gadovigira danga na vatana na rota loki.

¹¹ Migoe kesa, o lia nogo nina tinoni God. Me vaga ia, nimu aqo ko totuligi saikesa tanigira na omea seko vaga gira. Ko kalea moa na omea ke goto me ke dou i matana God, vaga na tutuni ma na vaigaluvegi, na berengiti ma na toba tsalapo.

¹² Ko susuliga babaa tana vailabugi rongona na tutuni, ti ko gini tangomana na tamaniana na mauri saliu. Aia nogo na mauri God e vekea vanigo kalina igoe o katevulagia nimu tutuni i mataqira na toga i votangana.

¹³ I matana God, aia na pukuna na mauri, mi matana a Iesu Kristo, aia e tau matagu na katevulagianana na manana kalina e tuu i matana Pontius Pilate, inau au ketsaligo

¹⁴ ko naudoua nimu aqo vaga God aia e molo vataragini vanigo, mo ko totukakai i laona, poi ke tsau tana Dani tana a Iesu Kristo nida Taovia ke labavisumaitugua.

¹⁵ God nogo e titia na taguna laka i tana aia ke labavisumai. God, aia segenina moa e tabu loki me tagaovigira na omea sui, aia e Taovia Tsapakae vanigira sui na taovia tsapakae tavosi, me Taovia kaputigira sui goto na taovia tavosi.

¹⁶ Aia segenina moa e totu saliu me vo mate. E totu tana marara loki i tana e tau tangomana vania ke kesa ke varangisi baa. E tau vati reilakana moa ke kesa, me utu goto ke kesa ke morosilakana kesa dani. !Aia segenina moa igita ka tsonikaea, ma ka tamivania ke tamanigita saviliu! Amen.

¹⁷ Ko raiginigira igira ara tamanina na omea danga, kara laka na gini kaekae ma na molo vataraginiana na tobaqira tana omea tsautsau

lee vaga na qolo. I konina segeni moa God kara vataragi, rongona aia nogo e gini vangalaka vanigita pipi sui na omea dou igita a tamanina.

¹⁸ Mo ko ketsaligira na tinoni vaga gira kara naudou vanigira na tinoni tavosi, kara madodo tana aqo galuve, kara vangalaka ma kara dona na pata niqira omea kolugira na tinoni tavosi.

¹⁹ Mi tana nauvaganana nogo ia, ti sauba kara gini mololaka vanigira segeni na moi i baragata, aia e dona ke lia na pukuna na mauriqira ni muri, ma kara gini tangomana na tamaniāna na mauri saliu, aia segeni moa na mauri manana.

²⁰ A Timoti igoe, ko tangoli kakaidoua na aqo aia God e molo vataragini vanigo. Ko totuligi tanigira niqira tutugunu lee ara tau saikesa dona na sangaaqira na tinoni na donaginiana God, ma niqira vaipetsakoegi bubulega igira visana tinoni ara pada laka ara sasaga sosongo nogo.

²¹ Matena visana ara tsaria laka ara sasaga sosongo nogo, miava, migira ara gini mololenogoa niqira tutuni.

Au nongia God ke vangalaka vanigo.

Ghari Bible

Ghari: Ghari Bible (Bible with Deuterocanon)

copyright © 1998 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ghari

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 May 2025 from source files
dated 3 May 2025

eb379363-fbdd-532b-81c1-eb5fe7aa36a9